

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. K procesnému úspechu v konaní o zapltenie zadostučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom spočívajúcom v neprimeranej dĺžke konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 2707/2013 zo dňa 5. 2. 2014
- 2. Doba nájmu „presahujúca obvyklú dĺžku ľudského života“**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 60/2012 zo dňa 29. 1. 2014
- 3. K zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za škodu na zdraví v prípade nedostatočného poučenia o možných rizikách a alternatívach zákroku**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 1381/2013 zo dňa 29. 4. 2015
- 4. K náležitostiam schválenia právneho úkonu mestským zastupiteľstvom**
Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25CoKR/10/2014 zo dňa 15. 6. 2015
- 5. K právu spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným na informácie o záležitostiach spoločnosti**
Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 2189/2012 zo dňa 20. 5. 2014
- 6. K zodpovednosti štátu za prieťahy v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva z hľadiska nemožnosti nehnuteľnosť určitým spôsobom užívať a dosiahnuť zisk**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1930/2014 zo dňa 17. 2. 2015
- 7. K zodpovednosti štátu za škodu predstavovanú nákladmi, ktoré obvinení vynaložili v súvislosti s podaním návrhu na peňažnú záruku podľa Trestného poriadku**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 4274/2014 zo dňa 15. 4. 2015
- 8. K účinkom omylu v pracovnom práve**
Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoPr/3/2015 zo dňa 17. 9. 2015
- 9. K spoluúčasti na náhrade škody v prípade súbehu škody spôsobenej trestným činom a iným protiprávnym konaním**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 2659/2013 zo dňa 28. 7. 2015
- 10. K označeniu nehnuteľností v petite formulovanom účastníkom konania**
Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/35/2015 zo dňa 20. 8. 2015
- 11. Strata neulovených rýb žijúcich vo vodných tokoch spôsobená chráneným živočíchom**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 3335/2013 zo dňa 24. 3. 2015
- 12. K náležitostiam zmluvy o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu**
Uznesenie NS ČR sp. zn. 29 Cdo 898/2013 zo dňa 25. 2. 2015
- 13. K záväznosti odôvodnenia rozsudku**
Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/310/2015 zo dňa 28. 9. 2015
- 14. K aplikácii § 196a Obch. zák. pri zabezpečení vlastných pohľadávok akciovej spoločnosti**
Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 4099/2014 zo dňa 6. 8. 2015
- 15. K aplikácii ustanovenia § 308 Obchodného zákonníka vo vzťahu medzi ručiteľmi**
Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 394/2015-13 zo dňa 16. 9. 2015

1. K procesnému úspechu v konaní o zaplatenie zadostučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v neprimeranej dĺžke konania

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 2707/2013 zo dňa 5. 2. 2014

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje otázku procesného úspechu vo veci v konaní, v ktorom sa žalobca domáhal zaplatenia zadostučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v neprimeranej dĺžke konania v situácii, keď žalobcovi nebolo priznané ním požadované plnenie alebo jeho výška, ale dosiahol satisfakciu uložením povinnosti škodcovi nahradiť mu nemateriálnu ujmu alebo poskytnúť mu morálnu satisfakciu, prípadne žalobca dosiahne konštatovanie porušenia práva.

Právna veta:

Výsledok konania, ktorým žalobca dosiahne satisfakciu uložením povinnosti škodcovi nahradiť mu nemateriálnu ujmu alebo poskytnutím morálnej satisfakcie, prípadne dosiahne konštatovanie porušenia práva, možno s prihliadnutím k primeranosti žalovanej formy náhrady posudzovať z hľadiska zásad úspechu vo veci obdobne ako plný úspech, i keď žalobcovi nebolo priznané ním požadované plnenie alebo jeho výška.

Právna oblasť: Občianske právo, Občianske právo procesné

Právny inštitút: Náhrada škody – škoda spôsobená rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, Občianske súdne konanie – náklady konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 514/2003 Z. z. – § 3, 99/1963 Zb. – § 142, 160/2015 Z. z. – § 255 ods. 1
pre ČR: 82/1998 Sb. – § 31a odst. 3 a 99/1963 Sb. – § 142 odst. 1

2. Doba nájmu „presahujúca obvyklú dĺžku ľudského života“

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 60/2012 zo dňa 29. 1. 2014

Anotácia:

Rozhodnutie sa týka výkladu nájomnej zmluvy dojednanej na dobu 90 rokov z hľadiska určenia kritérií, pri ktorých možno takúto zmluvu považovať za zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú.

V rozsudku sp. zn. 28 Cdo 2747/2004 Najvyšší súd pri posudzovaní platnosti nájomnej zmluvy uzatvorenej medzi fyzickými osobami na dobu trvania nájmu 100 rokov uzatvoril, že dojednanie o dĺžke nájmu presahujúcej obvyklú dĺžku ľudského života nespôsobuje neplatnosť celej nájomnej zmluvy. Odôvodňuje iba záver, že ide o zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú, ak nie sú dané iné dôvody pre absolútnu neplatnosť celej zmluvy. Najvyšší súd riešil, ako tieto závery k nájomným zmluvám dojednaným na dobu 100 rokov posudzovať v prípade, že strany v súlade s princípom zmluvnej autonómie vyjadrili jednoznačne vôľu dojednať nájomnú zmluvu na dobu určitú a ako zohľadňovať účel dohodnutého nájmu.

Ak účel nájmu možno dosiahnuť len s primeranou garanciou dĺžky doby nájmu, potom poukaz na § 41 OZ nemusí postačovať (nebude postačovať) pre potvrdenie záveru, že inak (než tak, že pôjde o nájom na dobu neurčitú) zostane nájomná zmluva nedotknutá.

V posudzovanej veci si mali sudy predovšetkým položiť otázku, či úsudok, že išlo vzhľadom k neprimerane dohodnutej dĺžke doby nájmu uvažovaného na dobu určitú v skutočnosti o nájom dojednaný na dobu neurčitú, nebude v príkrom rozpore so zmyslom celej zmluvy (ktorej účelom bolo zaistiť pozemky pre účely výstavby ubytovacieho zariadenia hotelového typu).

Právna veta:

Úsudok, že pri dojednanej dobe nájmu „presahujúcej obvyklú dĺžku ľudského života“ (90 rokov) ide v skutočnosti o nájom dojednaný na dobu neurčitú, sa má odvíjať tiež od zhodnotenia účelu dojednaného nájmu. Ak je možné účel nájmu dosiahnuť len s primeranou garanciou dĺžky doby nájmu presahujúcou zákonnú výpovednú dobu pri nájme na dobu neurčitú, potom poukaz na § 41 Občianskeho zákonníka nemusí postačovať pre potvrdenie záveru, že inak než tak, že pôjde o nájom na dobu neurčitú, zostane nájomná zmluva nedotknutá.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nájom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 40/1964 Zb. – § 676 ods. 1, § 677
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 676 odst. 1, § 677

3. K zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za škodu na zdraví v prípade nedostatočného poučenia o možných rizikách a alternatívach zákroku

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 1381/2013 zo dňa 29. 4. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sa týka výkladu predpokladov zodpovednosti za škodu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorý síce zdravotnícku službu poskytol lege artis, ale nedostatočne poučil pacienta o možných rizikách a alternatívach zákroku. Rozhodnutie bolo na septembrovom zasadnutí (2015) občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky schválené na publikáciu v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Zodpovednosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za škodu na zdraví podľa právnej úpravy účinnej do 31. 12. 2013 v prípade nedostatočného poučenia o možných rizikách a alternatívach zákroku, aj keď inak bola zdravotnícka služba poskytnutá lege artis, nastáva iba vtedy, ak pacient preukáže, že pri znalosti rozhodných skutočností (o ktorých mal byť poučený) bolo reálne pravdepodobné, že by sa rozhodol inak, t. j. že zákrok nepodstúpi.

Pri úvahe, o čom poučiť, je nutné vychádzať z kombinácie pravdepodobnosti rizika určitého možného nepriaznivého vývoja či nepriaznivých následkov zákroku a závažnosti takýchto následkov pre celkový zdravotný stav pacienta. Čím závažnejšie budú nepriaznivé následky v prípade naplnenia rizika, tým menšia pravdepodobnosť bude stačiť na vznik povinnosti o nich pacienta poučiť.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody – škoda spôsobená nesprávnym zdravotníckym výkonom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 420 ods. 1

pre ČR: 40/1964 Sb. – § 420 odst. 1

20/1966 Sb. – § 23 odst. 1

4. K náležitostiam schválenia právneho úkonu mestským zastupiteľstvom

Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 25CoKR/10/2014 zo dňa 15. 6. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici upresňuje výklad ustanovenia § 11 ods. 4 písm. a) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ktoré stanovuje, že obecnému zastupiteľstvu je vyhradené určovať zásady hospodárenia a nariadenia s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý užíva, schvaľovať najdôležitejšie úkony týkajúce sa tohto majetku a kontrolovať hospodárenie s ním.

Zo znenia predmetného ustanovenia výslovne nevyplýva, do akej miery sa musí obecné (príp. mestské) zastupiteľstvo v uznesení, ktorým právny úkon schvaľuje, vyjadriť aj k obsahu schvaľovaného právneho úkonu; v praxi teda vznikajú nejasnosti ohľadom otázky, ktoré obsahové náležitosti právneho úkonu musia byť zastupiteľstvom schválené z hľadiska následnej platnosti právneho úkonu a ktoré naopak schválené byť nemusia.

Krajský súd v Banskej Bystrici vyjadril názor, že samotný obsah právneho úkonu (napríklad text celej zmluvy) podľa zákona pre nadobudnutie platnosti schválenie nevyžaduje a je vecou zastupiteľstva, do akej miery konkrétnosti bude pri schvaľovaní právnych úkonov zachádzať. V posudzovanom prípade Krajský súd Banská Bystrica v nadväznosti na vyššie uvedené dospel k jednoznačnému záveru, že pre platné uzatvorenie nájomnej zmluvy s obcou (mestom) nie je potrebné schválenie presnej výmery pozemku, ktorý bude na základe nájomnej zmluvy prenechaný do užívania.

Právna veta:

K schvaľovacím úkonom obce je v prvom rade potrebné uviesť, že mestské zastupiteľstvo neschvaľuje nájomnú zmluvu, ktorá je samostatným právnym úkonom a ktorú je oprávnený uzavrieť v zásade len štatutárny (výkonný) orgán. Nájomná zmluva ako taká nepodlieha žiadnemu schvaľovaciemu konaniu. Účelom schválenia nájmu mestským zastupiteľstvom je zabránenie prenájmu nehnuteľného majetku primátorom bez vedomia a súhlasu mestského zastupiteľstva. Je výrazom delenia právomoci právnickej osoby sui generis pri dispozíciách s majetkom. Je vecou mestského zastupiteľstva, akým spôsobom a v akom rozsahu bude vykonávať túto právomoc v jednotlivých konkrétnych prípadoch. Právny predpis a ani zásady hospodárenia nestanovujú, že zastupiteľstvo vytvorí návrh nájomnej zmluvy, resp. že schvaľuje návrh nájomnej zmluvy.

Právna oblasť: Občianske právo, správne právo

Právny inštitút: Platnosť právneho úkonu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 369/1990 Zb. – § 11 ods. 4 písm. a)

40/1964 Zb. – § 39

5. K právu spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným na informácie o záležitostiach spoločnosti

Uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Cdo 2189/2012 zo dňa 20. 5. 2014

Anotácia:

Rozhodnutie vymedzuje účel práva spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným na informácie o záležitostiach spoločnosti a súčasne vysvetľuje, že zánikom účasti spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným jeho právo nahliadať do dokladov spoločnosti zaniká.

Právna veta:

Účelom práva na informácie o záležitostiach spoločnosti, ako aj práva nahliadať do dokladov spoločnosti, je umožniť spoločníkovi plnú realizáciu jeho práva podieľať sa na riadení spoločnosti s ručením obmedzeným a kontrole jej činnosti. Zánik účasti spoločníkov v spoločnosti s ručením obmedzeným má za následok zánik práva nahliadať do dokladov spoločnosti.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodné spoločnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 513/1991 Zb. – § 122 ods. 2

pre ČR: 513/1991 Sb. – § 122 odst. 2

6. K zodpovednosti štátu za prietahy v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva z hľadiska nemožnosti nehnuteľnosť určitým spôsobom užívať a dosiahnuť zisk

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1930/2014 zo dňa 17. 2. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vysvetľuje, nakoľko môžu byť prietahy v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dôvodom pre zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú tým, že účastník nemohol nehnuteľnosť užívať určitým spôsobom a dosiahnuť tak zisk. Rozhodnutie bolo schválené na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Nesprávny úradný postup v zmysle § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. (pre SR pozri § 9 z. č. 514/2003 Z. z.) spočívajúci v prietahoch v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti nie je príčinou škody vzniknutej účastníkom daného konania tým, že nemohol nehnuteľnosť užívať určitým spôsobom a dosiahnuť tak zisk; príčinou takto ušlého zisku je absencia dohody spoluvlastníkov o užívaní spoločnej veci.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Podielové spoluvlastníctvo, Náhrada škody – škoda spôsobená nesprávnym postupom štátneho orgánu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 514/2003 Z. z. – § 9

pre ČR: 82/1998 Sb. – § 13 odst. 1

7. K zodpovednosti štátu za škodu predstavovanú nákladmi, ktoré obvinení vynaložili v súvislosti s podaním návrhu na peňažnú záruku podľa Trestného poriadku

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 4274/2014 zo dňa 15. 4. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sa týka vymedzenia podmienok zodpovednosti štátu za škodu predstavovanú nákladmi, ktoré obvinený vynaložil v súvislosti s podaním návrhu na peňažnú záruku, a dospieva k záveru, že za určitých podmienok môže štát za takto vzniknutú škodu zodpovedať, ak ide o náklady, ktoré možno považovať za adekvátne. Rozhodnutie bolo v septembri 2015 na zasadnutí občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu schválené na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Za podmienok ustanovených v § 7 a nasl. zákona č. 82/1998 Sb. v ČR (pre SR pozri § 5 a § 6 z. č. 514/2003 Z. z.) štát v zása-
de zodpovedá aj za škodu predstavovanú nákladmi, ktoré obvinený vynaložil v súvislosti s podaním návrhu na peňažnú záruku v zmysle § 73a z. č. 141/1961 Sb. v ČR (pre SR pozri § 81 TP) zaistením finančných prostriedkov na peňažnú záruku a zložením peňažnej záruky, ak možno vynaložené náklady považovať za adekvátne.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody – škoda spôsobená rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym postupom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 514/2003 Zb. – § 5, § 6

pre ČR: 82/1998 Sb. – § 7, § 8

8. K účinkom omylu v pracovnom práve

Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoPr/3/2015 zo dňa 17. 9. 2015

Anotácia:

Krajský súd v predkladanom rozhodnutí zdôrazňuje, že aj keď ustanovenie § 19 ods. 1 Zákonníka práce výslovne zakotvuje pre prípad omylu účastníka pracovnoprávných vzťahov možnosť odstúpenia, nie je týmto ustanovením zároveň vylúčená možnosť účastníka domáhať sa neplatnosti právneho úkonu vykonaného v omyle.

Podmienkou domáhania sa neplatnosti dohôd uzatvorených účastníkmi pracovnoprávných vzťahov (napr. dohody o skončení pracovného pomeru) z dôvodu ich uzatvorenia v omyle, ktorý splňuje podmienky stanovené právnymi predpismi, teda nie je predchádzajúce využitie možnosti odstúpenia od týchto dohôd; odstúpenie podľa súdu predstavuje len ďalší sankčný následok, ktorý môže (vedľa domáhania sa neplatnosti právneho úkonu) účastník konajúci v omyle využiť.

Právna veta:

Ustanovenie § 19 ods. 1 Zákonníka práce je ustanovením aplikovateľným na široké spektrum vzťahov pracovnoprávných. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že predmetným ustanovením je definované právo, t. j. možnosť účastníka pracovnoprávného úkonu od zmluvy, pokiaľ konal v omyle, odstúpiť. Nejde o povinnosť a už vôbec nie je dôsledkom nečinnosti v zmysle nevykonania práva na odstúpenie nemožnosť domáhať sa vyslovenia neplatnosti úkonu, ktorý bol vykonaný v omyle, na súde. Práve naopak, z ustanovenia § 77 Zákonníka práce vyplýva oprávnenie uplatniť neplatnosť dohody, resp. zmluvy (podľa názoru súdu ide o synonymá, nie rozdielne právne inštrumenty, ako sa domnieva žalobkyňa), ktorou sa má skončiť pracovný pomer, na súde. Toto ustanovenie nevyklučuje tento postup ani u dohôd o skončení pracovného pomeru uzatvorených v omyle.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Omyl v pracovnom práve

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 311/2011 Z. z. – § 19 ods. 1, § 77 a 40/1964 Zb. – § 49a

9. K spoluúčasti na náhrade škody v prípade súbehu škody spôsobenej trestným činom a iným protiprávnym konaním

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 2659/2013 zo dňa 28. 7. 2015

Anotácia:

Podľa predkladaného rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR nie je možné uložiť povinnosť k náhrade škody vo výške presahujúcej 50 % účasť na spôsobenej škode tomu, kto síce reťazec vedúci k škodnej udalosti svojím protiprávnym konaním začal, pri bežnom plynutí okolností však nemohol dôvodne predpokladať, že jeho protiprávne konanie skutočne povedie k vzniku škody.

Aj keď je teda podľa ustanovenia § 438 OZ základným pravidlom, že pri škode spôsobenej viacerými škodcami majú byť škodcovia k náhrade škody zaväzovaní spoločne a nerozdielne, podľa Najvyššieho súdu je možné skutočnosť, keď škodca objektívne mohol len veľmi vzdialene predpokladať, že svojím protiprávnym konaním spôsobí škodu, považovať za odôvodnený prípad pre obmedzenie zodpovednosti tohto škodcu na náhrade škody podľa účasti na jej spôsobení. Zaujímavé je, že Najvyšší súd ČR (a takisto nižšie súdy, ktoré prípad posudzovali) rozhodnutím čiastočne priznáva pre určenie miery spoluúčasti na náhrade škody relevanciu aj kritériu, ktoré by malo byť posúdené predovšetkým ako podmienka pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením prevenčnej povinnosti – z rozhodnutia vyplýva, že týmto kritériom je miera opatrnosti vo vzťahu k zváženiu pravdepodobnosti vzniku škody, ktorá by mala byť dodržaná v súvislosti s plnením tzv. všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa ustanovenia § 415 OZ. Inými slovami, z rozhodnutia súdu implicitne vyplýva, že čím je pravdepodobnejšie, že konaním porušujúcim prevenčnú povinnosť vznikne škoda, tým vyššia bude aj miera spoluúčasti na spôsobenej škode.

Právna veta:

Dovolací súd súhlasí s názorom súdu odvolacieho, že s ohľadom na zistený skutkový stav, a to predovšetkým s prihliadnutím na to, že rozhodujúcou príčinou vzniku škody bolo aktívne úmyselné protiprávne (trestné) konanie neznámeho páchatela, zatiaľ čo konanie vodiča vozidla, za ktoré nesie zodpovednosť žalovaná v 2. rade, spočívalo v nerešpektovaní dopravného značenia o obmedzení státi na vyhradenom súkromnom pozemku, ktoré len ťažko predvídateľným plynutím udalostí prispelo k vzniku škodlivého následku, nie je možné považovať účasť žalovanej v 2. rade na spôsobení škody za vyššiu než 50 %. Práve uvedené konkrétne okolnosti daného prípadu odôvodňujú záver, že žalovanej v 2. rade nie je možné uložiť povinnosť k náhrade škody v rozsahu vyššom než 50 %, a to ani s poukazom na zásadu solidarity škodcov uvedenú v § 438 ods. 1 OZ, pretože s ohľadom na výrazne nižší podiel účasti žalovanej v 2. rade v porovnaní s účasťou neznámeho páchatela na vzniku škody nie je adekvátne ukladať jej náhradu škody vo väčšom rozsahu.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 438
pre ČR: 40/1964 Sb. – § 438 (do 31. 12. 2013), 89/2012 Sb. – § 2915 odst. 2 (od 1. 1. 2014)

10. K označeniu nehnuteľností v petite formulovanom účastníkom konania

Rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/35/2015 zo dňa 20. 8. 2015

Anotácia:

Krajský súd Banská Bystrica sa v predkladanom rozhodnutí vyslovuje k náležitostiam formulácie petitu (resp. v zmysle nového Civilného sporového poriadku tzv. žalobného návrhu). V súvislosti s posúdením podania, v ktorom bol samotný petit týkajúci sa nehnuteľností jednoznačne formulovaný tak, že po jeho prevzatí do výroku súdneho rozhodnutia by nebol vykonateľný, pretože v ňom úplne chýbalo označenie nehnuteľností, ktorých sa petit týkal, Krajský súd Banská Bystrica uviedol, že ani takýto petit nemusí byť dôvodom pre odmietnutie návrhu na začatie konania.

Súdy totiž nemôžu pre neurčitost a nevykonateľnosť petitov odmietat návrhy na začatie konania, z ktorých z celkového kontextu podania dostatočne určitým spôsobom vyplýva, čoho sa žalobca domáha. Ak sa teda žalobca domáha povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, nemôžu súdy odmietnuť návrh na začatie konania, v ktorom síce v petite nie je nehnuteľnosť označená údajmi podľa katastra nehnuteľností, ale z podaného návrhu je možné tieto údaje vyvodit. Súdy teda musia pri posudzovaní náležitostí podania predmetné podanie posudzovať v celosti a neobmedzovať sa len na časť podania, ktorá je formálne označená ako návrh výroku súdneho rozhodnutia (resp. petit). Ak je možné z celého obsahu návrhu formulovať vykonateľný výrok rozsudku, nie je možné podanie odmietnuť len preto, že účastník petit nenaformuloval formálne tak, aby ho súd mohol rovno prevziať do výroku – formulácia výroku súdneho rozhodnutia je totiž povinnosťou súdu.

Právna veta:

... požiadavka ust. § 79 ods. 1 vety druhej O. s. p., aby z návrhu na začatie konania vyplývalo, čoho sa navrhovateľ domáha, neznamená, že by navrhovateľ bol povinný urobiť súdu návrh na znenie výroku jeho rozsudku (k uvedenému pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 254/2009, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 2255/2009 a pod.). Citované ustanovenie totiž navrhovateľovi ukladá, len aby z návrhu na začatie konania, t. j. z ktorejkoľvek jeho časti, vyplývalo, čoho sa navrhovateľ domáha (aká povinnosť sa má odporcovi uložiť alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva alebo právnej skutočnosti).

Navrhovateľom formulovaný petit je totiž potrebné posudzovať vo vzájomných súvislostiach s ostatnými časťami návrhu na začatie konania a za predpokladu, že tieto ďalšie časti petit bližšie špecifikujú, prípadne samé o sebe obsahujú jasné a zrozumiteľné vymedzenie toho, čoho sa navrhovateľ voči odporcovi domáha, možno mať za to, že požiadavka ust. § 79 ods. 1 vety druhej O. s. p., aby z návrhu na začatie konania vyplývalo, čoho sa navrhovateľ domáha, je naplnená. Následne je úlohou súdu, aby obsah žalobného návrhu transformoval do výroku rozhodnutia tak, aby bol tento vykonateľný.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Petit, žalobný návrh

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 79 ods. 1 (do 30. 6. 2016), 160/2015 Z. z. – § 132 ods. 1 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Zb. – § 79 odst. 1

11. Strata neulovených rýb žijúcich vo vodných tokoch spôsobená chráneným živočíchom

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 3335/2013 zo dňa 24. 3. 2015

Anotácia:

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky rieši do značnej miery u dovolacieho súdu výnimočný prípad ujmy spôsobenej stratou doposiaľ neulovených rýb žijúcich vo vodných tokoch v dôsledku ich konzumácie vybraným „obzvlášť“ chráneným živočíchom, ktorého stavy nemožno lovom znižovať. Rozhodnutie bolo na septembrovom zasadnutí (2015) občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky schválené na uverejnenie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk.

Právna veta:

Strata doposiaľ neulovených rýb žijúcich vo vodných tokoch spôsobená tým, že ich skonzumoval vybraný „obzvlášť“ chránený živočích, ktorého stavy nemožno lovom znižovať, nepredstavuje ani po novele zákona č. 115/2000 Sb. účinné od 14. 4. 2006 zníženie majetkového stavu nositeľa rybárskeho práva, ktorý ryby k okamžiku ich straty nevlastnil (ich hodnota netvorila jeho majetkový stav), pretože ich ulovením nenadobudol do svojho vlastníctva.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody – škoda spôsobená voľne žijúcou zverou

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 543/2002 Z. z. – § 98 ods. 2, § 99 ods. 3, 24/2003 Z. z. – § 40 ods. 2
pre ČR: 115/2000 Sb. – § 1 odst. 2, § 2 písm. b), § 4 písm. d), § 6 odst. 2, § 7 odst. 3
40/1964 Sb. – § 442 odst. 1
360/2000 Sb. – § 1 odst. 1
449/2001 Sb. – § 54 odst. 3

12. K náležitostiam zmluvy o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu

Uznesenie NS ČR sp. zn. 29 Cdo 898/2013 zo dňa 25. 2. 2015

Anotácia:

Najvyšší súd ČR v predkladanom rozhodnutí vyslovil jednoznačný záver, z ktorého vyplýva, že ak v zmluve o budúcej zmluve o prevode obchodného podielu nie je výslovné vymedzenie, či bude obchodný podiel prevedený odplatne alebo bezodplatne, je takáto zmluva pre svoju neurčitost' postihnutá sankciou neplatnosti.

K tomuto záveru Najvyšší súd ČR dospieva s poukazom na svoju predchádzajúcu judikatúru v oblasti podstatných náležitostí zmluvy o prevode obchodného podielu, podľa ktorej splňuje predmetná zmluva požiadavku dostatočnej určitosti len vtedy, ak je z jej obsahu zistiteľné, či úmysel zmluvných strán smeruje k prevodu podielu za odplatu alebo bez nej. Ak uvedená náležitosť v zmluve o prevode obchodného podielu chýba, nebude táto zmluva platná pre rozpor s ustanovením § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Právna veta:

Ak má byť predmet budúcej zmluvy o prevode obchodného podielu v zmysle § 289 a nasl. Obchodného zákonníka vymedzený dostatočne určitým spôsobom, musí už zo zmluvy o budúcej zmluve vyplývať, či prevod obchodného podielu bude odplatný alebo bezodplatný.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o budúcej zmluve, prevod obchodného podielu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 513/1991 Zb. – § 289
pre ČR: 513/1991 Sb. – § 289 (do 31. 12. 2013), 89/2012 Sb. – § 1785 (od 1. 1. 2014)

13. K záväznosti odôvodnenia rozsudku

Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/310/2015 zo dňa 28. 9. 2015

Anotácia:

Predkladané rozhodnutie Krajského súdu Žilina zdôrazňuje pre prax veľmi podstatný a užitočný záver, a síce, že odôvodnenie súdneho rozsudku nie je záväzné – v zmysle všeobecne záväzných procesných predpisov je totiž záväzný len výrok rozsudku. Na tento záver je potrebné myslieť predovšetkým v prípadoch, keď účastníci, ktorí medzi sebou vedú viacero súdnych sporov, v jednom zo súdnych sporov poukazujú na skutkové či právne závery súdu vyjadrené v odôvodnení rozsudku vyhláseného v inom súdnom spore.

Súdy nemôžu závery vyslovené v odôvodnení iného súdneho rozhodnutia ohľadom najrôznejších prejudiciálnych otázok nekriticky preberať; skutkové či právne otázky, o ktorých nebolo záväzne rozhodnuté výrokom rozsudku, si musia vyhodnotiť samé, a to pomocou dokazovania a následného samostatného vyporiadania sa so zisteniami, ktoré z dokazovania vyplývajú. Ak tak súdy v konkrétnom prípade neučinia a závery vyplývajúce (len) z odôvodnenia iného súdneho rozhodnutia prevezmú ako postavené naisto, je nutné takto prevzaté zistenia pre účely súdneho rozhodnutia považovať za nedostatočné a na základe tejto nedostatočnosti je následne možné podaným odvolaním žiadať zrušenie takto prijatého rozhodnutia.

Právna veta:

Účinky právoplatnosti rozhodnutia – jeho nezmeniteľnosť a záväznosť sa chápu nielen vo vzťahu k prekážke rei iudicatae ako neodstrániteľnej procesnej podmienky konania. Právoplatnosť rozhodnutia má aj pozitívnu stránku spočívajúcu v pôsobení vecnom: význam dosahu záväznosti na rozhodnutie o inej veci. Ak už raz v súdnom konaní v predchádzajúcom občianskom súdnom konaní s konečnou platnosťou medzi účastníkmi bola vyriešená otázka hmotnoprávneho vzťahu, súd v inom (novom) občianskom súdnom konaní medzi tými istými účastníkmi konania nemôže posudzovať danú otázku inak, ako bola posúdená v právoplatne skončenej veci. Súd má teda povinnosť pri svojom rozhodovaní neodchýliť sa od právoplatného rozsudku, ktorým sa vyriešila v inom občianskom súdnom konaní ako vec samá príslušná predbežná otázka.

Uvedený prejudiciálny účinok právoplatnosti skoršieho rozsudku v novom (ďalšom) občianskom súdnom konaní s neidentickým predmetom konania (inak by tu bola prekážka rei iudicatae) je pre súd záväzný, ak právoplatným rozsudkom – jeho výrokom, bolo o danej otázke rozhodnuté. Aby však takéto posúdenie bolo záväzné, otázka, ktorá je predbežnou otázkou v novom ďalšom konaní, musela byť v predchádzajúcom súdnom konaní právoplatne skončenom priamym predmetom sporu a musela byť posúdená vo výroku rozsudku. Právne posúdenie predbežnej otázky v odôvodnení rozhodnutia nemôže predurčovať hmotnoprávny stav pre rozhodnutie, ktoré ešte súdom nebolo vydané, pretože by tým dochádzalo k obmedzeniu subjektívneho hmotného práva žalobcu a jeho výkonu. Inak povedané, súd je viazaný iba výrokom rozsudku, nie jeho odôvodnením.

Právna oblasť: Občianske právo procesné

Právny inštitút: Rozsudok

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 99/1963 Zb. – § 159 ods. 2 (do 30. 6. 2016), 160/2015 Z. z. – § 228 ods. 1 (od 1. 7. 2016)
pre ČR: 99/1963 Sb. – § 159a

14. K aplikácii § 196a Obch. zák. pri zabezpečení vlastných pohľadávok akciovej spoločnosti

Rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 4099/2014 zo dňa 6. 8. 2015

Anotácia:

Najvyšší súd ČR v predkladanom rozhodnutí posudzoval prípad, v ktorom uzatvorila akciová spoločnosť ako záložný veriteľ záložnú zmluvu s obchodnou spoločnosťou (ako dlžníkom a zároveň záložcom), v ktorej ako člen dozornej rady figuroval člen predstavenstva akciovej spoločnosti. Dlžník sa v snahe zabrániť výkonu zriadeného záložného práva domáhal určenia, že záložné právo neexistuje, pretože zmluva o záložnom práve nebola schválená príslušným orgánom akciovej spoločnosti v zmysle ustanovenia § 196a ObchZ.

Najvyšší súd s argumentáciou dlžníka nesúhlasil a uzatvoril, že ustanovenie § 196a ObchZ bolo zakotvené pre prípady ochrany akciovej spoločnosti pred konfliktom záujmov osôb vymenovaných v predmetnom ustanovení a akciovej spoločnosti, ktorý by mohol akciovej spoločnosti prívodiť nedôvodnú ujmu. V tomto zmysle teda musí byť uvedené ustanovenie aplikované na ochranu akciovej spoločnosti, a nie na ochranu osôb uvedených v danom ustanovení. Na základe uvedeného zdôvodnenia Najvyšší súd ČR rozhodol, že pri zmluvách, ktorými akciová spoločnosť zabezpečuje (majetkom osoby uvedenej v ustanovení § 196a ObchZ) vlastnú pohľadávku voči dlžníkovi, sa nevyžaduje schválenie zákonom stanovených orgánov, ktorým je podľa slovenského znenia ustanovenia dozorná rada spoločnosti (české znenie ustanovenia § 196a ObchZ sa od slovenského čiastočne odlišuje v tom, že orgánom oprávneným na schválenie je valné zhromaždenie; zmysel ustanovenia je však v oboch mutáciách Obchodného zákonníka analogický).

Ustanovenie § 308 Obchodného zákonníka stanovuje, že ručiteľ, ktorý splní záväzok, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa. Predkladané rozhodnutie Ústavného súdu SR sa vyjadruje k možnosti aplikácie uvedeného ustanovenia nielen vo vzťahu medzi dlžníkom a ručiteľom, ale aj vo vzťahu medzi dvoma ručiteľmi.

Právna veta:

Pri výklade ustanovenia § 196a ods. 1 a 2 ObchZ sa nie je možné obmedziť len na výklad gramatický (jazykový), ale je potrebné uplatniť tiež výklad logický, systematický a predovšetkým výklad teleologický (teda vychádzať okrem iného tiež zo zmyslu a účelu právnej úpravy).

Z uvedeného je zrejmé, že zmyslom a účelom ustanovenia § 196a ods. 1 a 2 ObchZ nie je – ak ide o zmluvy, ktorých obsahom je zabezpečenie záväzkov – klásť akciovej spoločnosti prekážky k tomu, aby si ako veriteľka zabezpečila svoju pohľadávku voči osobám vymenovaným v týchto ustanoveniach uzatvorením zmluvy s týmito osobami, ale ochrániť spoločnosť pred prípadným nekalým konaním osôb, ktoré sú oprávnené konať za spoločnosť (v jej mene) právne úkony, alebo osôb im blízkych v prípade, kedy spoločnosť poskytuje zabezpečenie ich záväzkov a kedy jej preto hrozí riziko, že za ne bude plniť.

Ak akciová spoločnosť týmto osobám neposkytuje zabezpečenie záväzkov, ktoré sú povinné splniť, ale zabezpečuje si naopak zmluvou s nimi uzatvorenou svoje vlastné pohľadávky voči nim, nemôžu tieto osoby z takejto zmluvy ťažiť na úkor akciovej spoločnosti a nie je preto dôvod zabezpečovať ochranu spoločnosti pred nimi tým, že by zmluvu o zabezpečení ich záväzkov voči spoločnosti musela schváliť jej dozorná rada (v českom znení rozhodnutia s ohľadom na čiastočne odlišné znenie § 196a ObchZ figuruje namiesto dozornej rady valné zhromaždenie – pozn. autora).

Z uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd ČR k záveru, že ustanovenie § 196a ods. 1 a 2 ObchZ sa nevzťahuje na prípady, keď akciová spoločnosť neposkytuje zabezpečenie záväzkov osôb uvedených v týchto ustanoveniach, ale keď zmluvou o zabezpečení záväzkov uzatvorenou s niektorou z týchto osôb zabezpečuje svoju pohľadávku voči tejto osobe; k uzatvoreniu takejto zmluvy preto nie je potrebný predchádzajúci súhlas jej dozornej rady (v českom znení rozhodnutia s ohľadom na čiastočne odlišné znenie v § 196a figuruje namiesto dozornej rady valné zhromaždenie – pozn. autora).

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Konflikt záujmov, akciová spoločnosť

Súvisiace predpisy a ustanovenia:

pre SR: 513/1991 Zb. – § 196a ods. 1 a 2

pre ČR: 513/1991 Sb. – § 196a odst. 1 a 2 (do 31. 12. 2013)

90/2012 Sb. – § 55 až 57 (od 1. 1. 2014 sa rozhodnutie použije na české právne pomery len v obmedzenej miere)

15. K aplikácii ustanovenia § 308 Obchodného zákonníka vo vzťahu medzi ručiteľmi

Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 394/2015-13 zo dňa 16. 9. 2015

Anotácia:

Ustanovenie § 308 Obchodného zákonníka stanovuje, že ručiteľ, ktorý splní záväzok, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa. Predkladané rozhodnutie Ústavného súdu SR sa vyjadruje k možnosti aplikácie uvedeného ustanovenia nielen vo vzťahu medzi dlžníkom a ručiteľom, ale aj vo vzťahu medzi dvoma ručiteľmi.

V rozhodnutí dáva Ústavný súd SR odpoveď na otázku, či je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľný právny názor, podľa ktorého sa ustanovenie § 308 Obchodného zákonníka vo vzťahu medzi dvoma ručiteľmi neuplatní, oproti názoru, podľa ktorého je predmetné ustanovenie potrebné vziať do úvahy aj na vzťah medzi dvoma ručiteľmi, a to s poukazom na analogickú povahu oboch posudzovaných právnych vzťahov.

Ústavný súd dochádza v rozhodnutí k názoru, že ručiteľ po splnení záväzku nenadobúda voči druhému ručiteľovi práva veriteľa, pretože to neumožňuje kogentná povaha ustanovenia § 308 Obchodného zákonníka. Aplikácia rozhodnutia v praxi má vplyv aj na procesné práva ručiteľa. Z rozhodnutia totiž vyplýva, že ručiteľ nebude môcť po splnení záväzku za ostatných ručiteľov zaujať v konaní vedenom pôvodným veriteľom voči viacerým ručiteľom postavenie aktívne legiti-movaného účastníka konania (napr. nastúpiť na miesto pôvodného veriteľa ako oprávneného v exekučných konaniach vedených pôvodným veriteľom proti viacerým ručiteľom).

Právna veta:

Úvahy okresného súdu o aplikácii § 308 Obchodného zákonníka vo vzťahu ručiteľ – dlžník a taktiež jeho úvahy o neaplikovateľnosti tohto ustanovenia vo vzťahu medzi dvoma ručiteľmi tohto istého dlžníka sú racionálne, konzistentné a zjavne vychádzajú nielen z doslovného gramatického výkladu citovaného ustanovenia („Ručiteľ, ktorý splní záväzok, za ktorý ručí, nadobúda voči dlžníkovi práva veriteľa...“), ale aj z kogentného charakteru tohto zákonného ustanovenia (§ 263 ods. 1 Obchodného zákonníka). Citované zákonné ustanovenie totiž explicitne upravuje subrogáciu po splnení ručiteľského záväzku iba vo vzťahu medzi ručiteľom a dlžníkom, teda nie medzi viacerými ručiteľmi dlžníka navzájom. Navyše, ide o kogentnú normu, od ktorej sa nemožno odchýliť ani dohodou strán.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Ručenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia:

pre SR: 513/1991 Zb. – § 308

pre ČR: 513/1991 Sb. – § 308 (do 31. 12. 2013), 89/2012 Sb. – § 1937 (od 1. 1. 2014)